

Elhunyt Oláh György Nobel-díjas magyar származású kémikus

A XX. század egyik legmeghatározóbb kémikusát, tudósát, 2017. március 9-én érte a halál Beverly Hillsben (USA), majdnem 90 évesen.

Ezekben a hónapokban a világon mindenütt, egyetemeken, kutatóintézetekben, akadémiákon, civil szervezetekben, emléküléseket szerveznek, melyeken tisztelettel emlékeznek életére, munkásságára, tudományos eredményeire.

Oláh György Budapesten született 1927. május 22-én. Középiskolai tanulmányait a budapesti Piarista Gimnáziumban végezte. Azok közé tartozott, akiket a német megszállás idején Szezhlo Gábor evangélikus lelkész bujtott. Tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetemen folytatta, ahol 1949-ben szerzett diplomát. A következő években az egyetemen tanított. A szerves kémia érdekelte különösen és a híres szerves kémiai professzor Zemplén Géza kutatási asszisztense lett. Az 50-es években publikálni kezdett, már első tanulmányai nemzetközi érdeklődést váltottak ki. 1954–1956 között a szerves kémia tanszék vezetője és az MTA újonnan létrehozott Központi Kémiai Kutatóintézetének társigazgatója volt. Felesége, laboratóriumi munkatársa, Lengyel Judit. Nevéhez fűződik a magyarországi műanyagipari kutatás és gyártás megalapozása. Még Budapesten megkezdte a szénhidrogének reakcióinak és szerkezetére irányuló kutatásokat.

Az 1956-os forradalom után családjával együtt elhagyta Magyarországot. Előbb Londonba, majd Kanadába költözött. 1965-ben az Amerikai Egyesült Államokban, Clevelandben kapott munkát, a Case Western Reserve Universityn. 1971-től amerikai állampolgár lett. Tanított a clevelandi, majd a Dél-Kaliforniai Egyetemen (USC), később az USC Loker Szénhidrogén-kutató Intézet igazgatója lett. Ebben a periódusban kutatásai, a még Budapesten megkezdett témához kapcsolódnak, foglalkozik a magasabb oktánszámú benzinszármazékokkal, célja újfajta reakciók révén metánszármazékokból új gyógyszerek és műanyagok előállítása. Nevéhez fűződik a környezetkímélő, javított hatásfokú ólommentes benzint előállítása, és hozzájárult a szénhidrogén-alapú új anyagok, komponensek előállításához.

Dr. Majdik Kornélia

az EMT Kémia szakosztályának elnöke

(folytatás a 3. oldalon)



XVIII. Földmérő Találkozó

Tusnádfürdő, 2017. május 18-21.

Az EMT Földmérő Szakosztályának hagyományos, évenkénti rendezvénye, a *Földmérő Találkozó*, a magyar földmérők pár napos erdélyi együttlétéhez elismerten jó alkalmat biztosít. Rendezvényeink sorában a XVIII. *Földmérő Találkozót* Tusnádfürdőn, 2017. május 18-21. között tartottuk, ahol szokásos eseménydús programmal láttuk vendégül az anyaországi, felvidéki és erdélyi magyar földmérő kollégákat. Találkozónk helyszínül, betartva a hagyományos változatosságot, a Dél-Erdély szörvénymagyarságának Maros parti központja, Déva után a székelyföldi Olt parti híres fürdővárost, Tusnádfürdőt választottuk. Ezzel rendezvényünk négy év után ismét Székelyföldre került.

Találkozónk folyamán a résztvevők elszállásolását és ellátását a központi fekvésű O₃Zone és Csukás Szállókban, valamint az Olt Panzióban biztosítottuk. A szakmai tudományos konferencia színhelye a Csukás Szálló rendezvényközpontja volt.



A Székelyföldön szervezett pár napos együttlétünk, a választott helyszínek által biztosított baráti, meghitt, bensőséges hangulatban telt. Együvé tartozásunk nyílt vállalásaként értelmezzük az anyaországi, felvidéki és erdélyi magyar földmérők jelenlétét és aktív bekapcsolódását a XVIII. *Földmérő Találkozó* munkálataiba. Az EMT és a FSz tevékenységében először hirdettük ki a *TISZTELETBELI EMT TAG* cím adományozási határozatát és adtuk át az azt bizonyító okiratot. Kérésre, a már működő megegyezésünktől eltérően, itt adtuk át a kitüntetett anyaországi földmérőnek az ötödik *MÁRTON GYÁRFÁS EMLÉKPLAKETT*-et. Ezek a cselekmények nemzeti és szakmai együvé tartozásunk újabb bizonyítékai.

A tudás alapú társadalomra jellemző, folyamatos, gyors ütemű tudományos technológiai fejlesztések szakmánknak is számos lehetőséget kínálnak. A felkínált lehetőségek kihasználásának egyik alapfeltétele a megfelelő új elméleti és gyakorlati szakmai tudás elsajátítása, amelynek segítségével elérhetjük a várt eredményeket. Ezt a tényt figyelembe véve választottuk a XVIII. Földmérő Találkozó fő témáját: *AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI SZAKMAI TUDÁS: KÖVETELMÉNY ÉS SIKERFORRÁS*. Figyelembe véve a romániai földmérés helyzetét, kijelenthetjük, hogy mi, erdélyi magyar földmérők továbbra sem számíthatunk helyzetünk gyökeres javulására. Egyetlen járható utunk a technológiai fejlesztés és az azzal járó új tudás megszerzése, amellyel megfelelő környezetet biztosíthatunk új szolgáltatások és termékek megvalósításához.

Találkozónk programja a helyi feltételek figyelembe vételével a tavalyihoz képest változott, visszatértünk a hagyományos, megszokott megoldáshoz: előbb a tudományos konferencia és utána a szakmai kirándulás. Találkozónk programja a következőképpen alakult:

A csütörtök délutáni érkezés után, péntek (május 19.) a tudományunk és az azt követő lazításnak, szórakozásnak a napja volt. Tudományos konferenciánk színhelye a Csukás Szálló rendezvényközpontja volt, ahol az előadások, az azokat követő szakmai megbeszélések és viták, valamint a kiállított modern műszerek megtekintése alkották találkozónk tudományos részét.

Dr. Ferencz József

az EMT Földmérő Szakosztályának elnöke

(folytatás a 4. oldalon)

EMT-KONFERENCIÁK

XXIII. Nemzetközi Vegyészkonferencia 2017. október 25-28., Déva

Helyszín:

Hunyad Megyei Tanfelügyelőség (Str. Gh. Barițiu nr. 2)

A konferencia célja:

Lehetőséget teremteni az erdélyi, magyarországi, ill. külföldön élő magyar szakemberek közötti tudományos együttműködések kialakítására, baráti kapcsolatok felvételére.

Témakörök:

alkalmazott kémia, analitikai kémia, biokémia, fizikai kémia, gyógyszerkémia, környezeti kémia, műanyag és gumiipari kémia, szerves kémia, szervetlen kémia, oktatás-módszertan.

A konferencia előzetes programja:

- október 25., szerda: – érkezés, regisztráció
- október 26., csütörtök: – egész napos kirándulás:
Brad (Arany-múzeum) – Marosillye (Bethlen kastély)–
Déva (városnézés)
- október 27., péntek: – plenáris előadások, doktorandusz plénum, poszterek, díszvacsera
- október 28., szombat: – szekció-előadások, diák-poszterek bemutatása, a konferencia hivatalos zárása, díjak átadása, du. hazautazás

A konferencia tudományos bizottsága:

- Dr. MAJDIK Kornélia,
Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, RO
- Dr. NOVÁK Lajos,
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, HU
- Dr. KILÁR Ferenc, Pécsi Tudományegyetem, HU
- Dr. ZSUGA Miklós, Debreceni Egyetem, HU
- Dr. DIBÓ Gábor,
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, HU
- Dr. HÓRVÖLGYI Zoltán,
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, HU
- Dr. KÉKEDY-NAGY László,
Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, RO

Határidők:

Előadás/poszter bejelentése, kivonatok beküldése:
szeptember 15.

Az előadás elfogadásának visszaigazolása: **szeptember 25.**

Jelentkezési lapok beküldésének határideje: **szeptember 30.**

Bővebb információk, jelentkezési lapok a konferencia honlapján: <http://chem.emt.ro/>.

XXVIII. ENELKO – Energetika-Elektrotechnika és XXVII. SzámOkt – Számítástechnika és Oktatás Multi-Konferencia

az EMT Energetika-Elektrotechnika és Számítástechnika
Szakosztályainak közös szervezésében

Időpont: 2017. október 12-15.

Helyszín: Nagyvárad, Partiumi Keresztény Egyetem

Program:

- október 12., csütörtök: érkezés, regisztráció
- október 13., péntek: tervezett kirándulás: délelőtti városnézés
Nagyváradon, délután autóbusszos kirándulás a Nagyvárad –
Nagykároly – Bihardiószeg – Nagyvárad útvonalon.
- október 14., szombat: délelőtti plenáris előadások, délután
szekció előadások, este állófogadás
- október 15., vasárnap: hazautazás

Tematika – SzámOkt:

- Számítástechnika és oktatás
- Algoritmika és programozás
- Informatikai alkalmazások
- Irányítástechnika, automatika, mérés-technika
- Képfeldolgozás és mesterséges intelligencia
- Elosztott és párhuzamos rendszerek, cloud rendszerek
- Hálózati kommunikáció és Internet, IOT
- Gazdasági informatika

Tematika – ENELKO:

- Villamos- és hőenergia környezetbarát termelése,
szállítása és elosztása
- Informatika az energetikában és az elektrotechnikában
- Takarékos energiafelhasználás
- Irányítás-, mérés-technika, automatika és vezérlés-technika

Határidők

Előadás bejelentése és rövid kivonatának beküldése:

2017. szeptember 1.

Előadás anyagának beküldése: **2017. szeptember 4.**

Jelentkezési határidő: **2017. szeptember 10.**

Emelt díjas jelentkezési határidő: **2017. szeptember 20.**

Bővebb információk az EMT kolozsvári titkárságán:

+40-264-590825, 594042, illetve a konferenciák honlapján:
<http://enelko.emt.ro/> és <http://szamokt.emt.ro/>.

Kapcsolattartó személy: Miklós Beáta (beata@emt.ro)

EMT – Természetkutató Diáktábor

Időpont: 2017. július 10-16.

Helyszín: Torockó, Fehér megye

Tervezett szakfoglalkozások:

- **Fizika:** A táborozók csapatversenyben mérhetik össze tudásukat a különböző fizikai jelenségek megmagyarázásával, azok kísérleti igazolásával, valamint a tavalyhoz hasonlóan fizikatörténeti események dramatizálásával.
- **Kémia:** Vízminőség mérések - Miből áll a víz?, Miért nem hizlal a light cola? Képfestés háztartási anyagokkal. Mennyi C-vitamin van a narancsban?
- **Biológia:** Erdély orchideái, a gombák gyógyító hatása, a gombák radioaktivitása, növény és gombahatározás terepen, a nagyenyedi természetrajzi múzeum története, Benkő Ferenc múzeumalapító élete és szerepe a természettudományok fejlődésében, Benkő József és a Linne-féle binominális rendszer bevezetése a magyar botanikába, gombák és ritka növények a filatéliában.
- **Tudománytörténet:** Torockó, az egykori bányaváros vasbányászatának és iparának ismertetése, a falu szerencsésen megőrzött építészetének, gazdag népviseletének bemutatása séta és múzeum látogatás keretében.

Szabadidős programok: túrázás a Székely-köre és a torockószentgyörgyi várhoz, társasjátékok, csapatvetélkedők, táborűz.

Általános és középiskolás diákok jelentkezését várjuk **2017. június 25-ig!**

A táborhelyek lefoglalása a 2017. június 20-ig befizetett 100 lejes előleg esetén biztosított!

A táborral kapcsolatban az EMT kolozsvári titkárságán a következő elérhetőségeken lehet érdeklődni: (telefon) 0264-594042, 590825, (mobil) 0744-783237, (e-mail) emt@emt.ro. Kapcsolattartó személy: Pap Tünde, tunde@emt.ro.

EMT-KONFERENCIÁK

XXV. OGÉT 2017

Nemzetközi Gépészeti Konferencia

Kolozsvár, 2017. április 27-30.

Napjainkban a technika állandó fejlődésen megy keresztül, benne a finommechanika, elektronika, informatika, más szóval a mechatronika. A kutatások átölelik már a robottechnikát is, mint anyagtudomány, az alaklélek-kező fémektől kezdve, az elektronika összes felhasználási módjára.

A kutatási eredmények egyik közlési módja a tudományos konferenciákra való részvétel, ahol helyet találunk a tudományos, konstruktív vitáknak, melyek elősegítik a fejlődést, új elemeket bevonva a kutatási munkákba.

Az EMT Gépészeti Szakosztálya 1990-ben, a többi szakosztállyal együtt alakulva, az egyik legfontosabb célkitűzéseként határozta meg a magyar szakmai nyelv ápolását, fejlesztését, a romániai magyar szakemberek összefogását és kapcsolatrendszerének kialakítását az anyaországi és külföldi szakemberekkel. Az elmúlt évek tapasztalata azt bizonyítja, hogy ez egy nagyon komplex, egyáltalán nem könnyű feladat, amit egyedül nem lehet megoldósítani, szükség van összefogásra.

Ezek a tények jobban felfokozódnak egy-egy évforduló alkalmával, mikor elgondolkozunk az elmúlt időszakról, sikerélményekről, de ugyanakkor a hiányosságokról sem feledkezünk meg.

A tudományos kutatások eredményességének lüktetését lehet észrevenni az eddigi gépész találkozók tematikájában, a bemutatott dolgozatok tartalmának minőségében is. Ehhez nagy mértékben hozzájárult az időközben kialakult, állandóan szélesedő kapcsolatrendszerünk, úgy a hazai, mint az anyaországi, egyszerűen a Kárpát-medencében lévő műszaki egyetemek, főiskolák, kutató intézetek és testvéregyesületek szakembereivel.

A találkozók kitűnő alkalmat szolgáltatnak sokoldalú szakmai és emberi kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére, ugyanakkor hozzásegítenek Erdély csodálatos vidékeinek megismeréséhez is.

A XXV. OGÉT-on, mint minden eddigi OGÉT alkalmával, most is a jelenlévők között megtaláljuk a hazai és anyaországi műszaki egyetemek oktatóit, diákjait, doktoranduszait, mint: a Kolozsvári Műszaki Egyetem; a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi Kar; a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME); a Miskolci Egyetem; a veszprémi Pannon Egyetem; a győri Széchenyi István Egyetem; a budapesti Óbudai Egyetem; a kecskeméti Pallasz Athéné Egyetem és a Debreceni Egyetem.



Az idei OGÉT konferencián 158 résztvevő tette tiszteletét, ezek között 136 anyaországi, 20 hazai és 2 újvidéki szakember volt jelen.

A szombati nap plenáris előadásokkal kezdődött, amelyet délután szekció-előadások követtek.

A plenáris előadások a következők voltak:

- BARABÁS István: *Az intelligens gépjárművektől a vezető nélküli autókig;*
- BITAY Enikő: *Műszaktudomány-művelés Erdélyben;*
- DEÁK Csaba, TÓTHNÉ KISS Anett: *Felsőoktatás és ipar együttműködése: Milyen szerepet töltenek be az egyetemek az innováció támogatásában?*
- HORVÁTH Sándor, LEGEZA László: *A legnagyobb magyar mérnök? Gróf Széchenyi István, a műszaki alkotó;*
- VERDES Sándor: *„A mérnök is ember ...” – Humán elemek fontossága a műszaki képzésben.*

A több mint 110 beküldött és lektorált dolgozat bemutatására 6 szekció keretében került sor, a következő témakörökben: általános gépészet, anyagtudomány és technológia, járművek, minőségbiztosítás és környezetvédelem, számítógépes tervezés (CAD), fogaskerék-hajtások, mechatronika és finommechanika.

A konferencia tudományos munkálatait megelőző napon, pénteken, egy érdekes kiránduláson vehettünk részt, amely útvonala a következő volt: Kolozsvár–Magyargyerőmonostor–Magyarvalkó–Bánffy-hunyad–Méra–Kolozsvár.

Örvendés az a tény, hogy évről-évre a résztvevők soraiban egyre több a fiatal tanerő, doktorandusz, egyetemista és kutató, így él a jövőbeni folytatás reménye.

A találkozó kellemes hangulatú díszvacsorával zárult, mely keretében átadtuk a nagyra becsült FŐGÉPÉSZ DIJAKAT, melyeket ezúttal is, olyan hazai és anyaországi szak személyiségek kapták, akik elősegítették az EMT működését és kapcsolatrendszerének fejlesztését. Főgépész díjban részesült Dr. KOVÁCS Ádám a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, tudományos és nemzetközi dékánhelyettese és MOLNÁR Csaba, az EMT Szatmári Fiókszervezetének elnöke, a helyi közszállítási vállalat igazgatója.

Végezetül, nyugodt szívvel mondhatjuk, hogy az EMT eddigi tevékenysége és az egyre nagyobb érdeklődéssel várt szakmai találkozók meggyőzték arról, hogy jó úton haladunk, még aktívabban kell folytatnunk eddigi tevékenységünket a legfőbb cél, a magyar szakmai nyelv ápolása és a kapcsolatteremtés érdekében.

Dr. Csibi Vencel-József,
a MTA külső tagja
az EMT elnökhelyettese,
az EMT gépészeti szakosztály elnöke

(folytatás az első oldalról)

Elhunyt Oláh György Nobel-díjas magyar származású kémikus

Rendkívül erős szupersavakat állított elő, amelyek még az általában reakcióképtelennek tartott metánt is pozitív töltésű részecskévé tudják alakítani, megnövelve reaktivitását, amely így már könnyedén tovább átalakulásokban vesz részt. E felfedezés nyomán megnyílt egy olyan ipari potenciál, amely nagyon olcsó alapanyagokból teljesen új termékek előállítására ad lehetőséget.

A karbokation (az öt vegyértékű "hiperszen") felfedezésén kívül igen fontosnak tartják az olajfinomítók környezetszennyezésének mérséklésére vonatkozó eljárásait is. Foglalkoztatta a metanolra épülő gazdaság lehetősége is, mely új alternatívát jelenthet a fosszilis energiahordozók használatában, amelyek elégetve szén-dioxidot képeznek, hozzájárulva a klímaváltozáshoz, a Föld felmelegedéséhez. A másik probléma, hogy a kőolaj, a földgáz és a szén hosszú távon fogyóban van, a kereslet pedig egyre nő irántuk. A metanol-gazdaság célja ezen fosszilis energiahordozók kiváltása, helyettesítésük kevésbé vagy nem kimerülő, a környezetet nem szennyező energiahordozóval - ez lehetne a metanol.

Kutatásainak legjelentősebb eredményét a karbokationok kutatásával érte el, szupersavak segítségével alacsony hőmérsékleten előállította és tanulmányozta a karbokationokat, meghatározta tulajdonságait. E területen végzett munkájáért a Svéd Tudományos Akadémia 1994-ben kémiai Nobel-díjjal jutalmazta, az indoklás szerint a karbokationok kutatásában elért eredményeiért, amelyek révén "újabb nagy lehetőségeket tárt fel a vegyipar előtt, egyebek közt szénhidrogén-alapú új anyagok vagy komponensek előállításában".

Az Oláh György vezetésével kifejlesztett direkt metanolos tüzelőanyag-cella (Direct Methanol Fuel Cell, DMFC) az utóbbi időben az egész világ érdeklődésének fókuszába került. A találmány a hagyományos energiahordozók előteremtési költségeinek és a globális felmelegedésnek a növekvő problémáját oldhatja meg.

A Magyar Tudományos Akadémia 1990-ben tiszteletbeli tagjává választotta. Oláh György folyamatosan tartotta a kapcsolatot a magyarországi kutatókkal. 2001-ben Corvin-lánccal, 2002-ben Bolyai-díjjal, 2006-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje a Csillaggal kitüntetéssel ismerték el, 2011-ben Széchenyi Nagydíjjal tüntették ki.

Bár életének nagy részét Amerikában töltötte, mindig támogatta a magyarországi kémiai kutatást, segítve a magyar tehetséges fiatalok munkáját.

Hamvait, saját kérésére Budapesten helyezték örök nyugalomra.

Emlékét, tisztelettel és büszkeséggel megőrizzük.

M. K.

EMT-KONFERENCIÁK

(folytatás az első oldalról)

XVIII. Földmérő Találkozó

Kezdetben Dr. Ádám József akadémikus, az MFTTT elnöke, Dr. Köllő Gábor, az EMT elnöke, Albert Tibor Tusnádfürdő polgármestere, Horváth Gábor István, a FM Földügyi Főosztályának megbízott főosztályvezetője, Fekete Gábor BFK Földmérési Távérzékelési és Földhivatali Főosztály vezetője, Dr. Csemniczy László a GITA tiszteletbeli elnöke és Dr. Ferencz József, a FSz elnöke, összetételű elnökség elfoglalta helyét, melyet követően Dr. Ferencz József megnyitotta a konferencia munkálatait, majd röviden köszöntötte a tisztelt résztvevőket és bemutatta az elnökség tagjait. Ezt követően az elnökség tagjai sorra köszöntötték a konferenciát. A rövid protokolláris kezdés után Dr. Köllő Gábor felolvasta a Határozatot, amelynek értelmében az EMT elnöksége és a FSz vezetősége Dr. Mihály Szabolcsnak az *EMT TISZTELETBELI TAG* címet adományozta, majd a Méltatás felolvasása után Dr. Ferencz József átadta a tiszteletbeli tagságot bizonyító okiratot. Ezután Dr. Ádám József akadémikus felolvasta a Határozatot, amely alapján az ötödik *MÁRTON GYÁRFÁS EMLÉKPLAKETT*et Varga Gábor kapja. A Méltatás felolvasása után átadta az emléklakettet és az okiratot a kitüntetettnek, aki meghatódottan köszönte meg a rangos kitüntetést.

E megható és felemelő epizód után elkezdődött a konferencia tudományos része. Az első ülészak során Dr. Ádám József akadémikus, Dr. Busics György és Homolya András előadásait követték figyelemmel a résztvevők, majd az előadások elhangzása után, a kávészünetben, a résztvevő szakemberek megtekintették a brassói T.P.I. Positioning Solutions S.R.L. műszerkiállítását.

A szünet utáni, második ülészak keretén belül Dr. Engler Péter, Vlasits József, Dr. Mihály Szabolcs, Dr. Darabos Péter és Dr. Rákossy Botond József előadásaira került sor.

A délelőtti munkálatok utolsó előadásának elhangzása után a levezető elnök bejelentette, hogy a konferencia tematikájához kapcsolódó érdekes előadásokkal kapcsolatos vitákra a délutáni megbeszélésen kerül sor.

A délutáni ülészak levezető elnöke Dr. Mihály Szabolcs volt. Sorra adta át a szót az előadóknak, akik további érdekes, a konferencia tematikájához kapcsolódó előadásait két ülészak során mutattak be. Az első ülészakban Nagy István, Bekó Csaba, Kolesár András, Kalmár Erzsébet Noémi, Gáti Bence és Mikecsy Gábor előadásait követtük. A hat előadás utáni kávészünet ismét jó alkalom volt a lazításra, az előadásokkal kapcsolatos spontán véleménycserékre. A szünet utáni második ülészak során Patkó Gergely András, Prajczér Tamás, Varga Norbert, Mihalik Mihály és Dr. Ferencz József előadásai hangzottak el. Az öt előadással kapcsolatos kérdések, válaszok és véleménycserék után az elnök értékelte a tudományos konferencia munkálatait, kiemelve a tény, hogy a délelőtti "telt házas" ülészakokhoz hasonlóan délutániakon is szép számban kitartó résztvevők végig figyelemmel kísérték az elhangzott előadásokat. A résztvevők száma az elmúlt évihez viszonyítva nőtt (90 anyaországi, 1 felvidéki és 58 erdélyi), hasonlóképpen az előadások száma is (11-ről 19-re). Ezután megköszönte az előadások szerzőinek és előadóinak munkáját, valamint a résztvevők együttműködését, kitartását, majd kiemelten megköszönte a szervezők eredményes munkáját. Az esti díszvacsorához mindenkinek kellemes kikapcsolódást és jó szórakozást kívánva bejelentette a találkozó tudományos munkálatainak befejezését.

A konferencia utáni, hagyományos esti díszvacsorát a Csukás Szálló vendéglőjében rendeztük, barátságos, mindenki által elismert, jó hangulatot és szórakozást biztosító körülmények között. Bevezetőként Dr. Ferencz József és Dr. Ádám József emelvény poharaikat köszöntötték a megjelenteket. Ezután együvé tartozásunk újbóli kifejezése és megerősítése érdekében megfelelő zenei kísérettel, méltóan együtt énekeltük nemzeti imánkat, a Magyar Himnusz után pedig a Székely Himnusz. E felemelő pillanatok után kezdetét vette

a szórakozás, amelynek külön színfoltja volt a fennállásuk 20. évét ünneplő csíkszeredai Kosz Szilveszter Gyermek Néptáncscsoport bemutatója.

Szombat a szakmai kirándulás napja volt, amelyet a kitűzött célhelyek – Erdővidék és Csíki-medence – optimális elérhetősége érdekében két összetevőre: délelőtti és délutáni részre osztottunk. A délelőtti Tusnádfürdő – Kisbácson – Magyarhermány – Bodvaj – Tusnádfürdő útvonalú kirándulásunk során az Olt völgyét követve elhagytuk Hargita megyét. Kisbácsonban meglátogattuk a Benedek Elek Emlékházat, melyet Elek apó dédunokája, Szabó Réka szívhez szóló ismertetővel örvendeztetett meg bennünket, majd megcsodáltuk az emlékház szobáiban a nagy mesemondóra emlékeztető kiállított tárgyakat. Eredetiben olvashattuk utolsó, papírra vetett, örök érvényű szavait: „*fő, hogy dolgozzanak.*”, amelyeket érdemes komolyan vennünk. Meghatódottan folytattuk utunkat a bodvajai vashámor felé. A Fenyős patak völgyében a kohó felé vezető úton értük el úticélunkat képező ipari műemléket, a magyarhermányi-bodvajai vashámort. Ott igazi meglepetésben volt részünk: a magyarhermányi Máthé János I-VIII. osztályos iskola igazgatója, Dimény Mónika külön erre az alkalomra szervezett műsorral várt minket. A székely ünneplőbe öltözött fűvészenekari tagok és az iskola tanulóiak egy csoportja az 1848–49-es szabadságharcban Gábor Áron ágyúöntő tevékenységét felidéző előadással, forradalmi indulók éneklésével és fűvós zenével tették emlékezetessé ezt az alkalmat. Megható érzés annak a tudata, hogy a Sepsiszentgyörgyön megrendezett VI. *Földmérő Találkozó* tudományos konferenciájának színhelye az a terem volt amelyben Gábor Áron 1848-ban kijelentette, hogy lesz ágyú és most a szakmai kirándulásunk alkalmából meglátogattuk azt a kohót, ahol az ígért ágyúkat öntötték. Fogadásunkra szervezett műsor megható, lelkünkhez szóló, hazafias szellemű rendezvény volt, amit a résztvevők egyértelműen kifejezésre is juttattak. Ezt még tetézte a műsor utáni házi süteményes, magyarhermányi borvizes megvendégelésünk. Az EMT és a résztvevők nevében Dr. Ferencz József megköszönte a szíves vendéglátást és Köszönő Oklevelet adott át az igazgatónőnek.

A szakmai kirándulásunk délutáni helyszínére, a Spider Drone Security és a Csíki Sör Manufaktúra székelyhelyére, Csíkszentimreba rövid utazás után érkezettünk, ahol hangulatos cigányzenével fogadtak, ami megalapozta az ottlétünk jó hangulatát. A sörgyár történetét és a gyár látogatásának menetrendjét Tófalvi Margit röviden ismertette, majd kezdetét vette a tiltott csíki sör gyártási technológiájával való, egymást követő csoportos találkozás. Egy XXI. századi, számítógép vezérlésű digitális technológiát láthattunk, de kipróbálhattuk a friss sör hagyományos csapolási módszerét is. A drónrészletet csak kívülről láthattuk, ablakon keresztül csodáltuk, a lebegési idő világcsúcsát tartó, itt épített quadkoptert. E témakör szakmánkhöz közelálló, jövőbe mutató voltából kiindulva remélem, lesz alkalmunk közelebb kerülni az itt alkalmazott dróntechnológiához. A gyár udvarán felállított sátorban terített asztaloknál helyet foglalva fogyasztottuk el a meglepetés vacsorát, a cipóban sült csülköt, amit korlátlan mennyiségű, egyénileg csapolt sörrel locsolgattunk, sötétedésig. Hiszem, hogy ismét egy kellemes és hasznos együttlétben volt részünk. Megállapíthatom, hogy egész napos szakmai kirándulásunk során összekapcsoltuk közös múltunk felemelő emlékeit az előttünk álló, digitális technológiákon alapuló közös jövőnkkel. Kissé fáradtan, de új élményekkel és emlékekkel érkezünk vissza tusnádfürdői szálláshelyeinkre.

Találkozóinkat értékelve megállapíthatjuk, hogy a Tusnádfürdőn együtt töltött pár nap aktívan hozzájárul közös emlékeink, szakmai ismereteink, kapcsolataink, együttműködéseink bővítéséhez és elmondhatjuk, hogy egy sikeres Földmérő Találkozó aktív résztvevői voltunk.

Ez alkalommal is érezhető volt az anyaországi intézmények és az erdélyi szakembereink közösségépítő szándékainak megnyilvánulása, rendezvényünk anyagi támogatása útján. Ezúttal köszönetet mondok nekik, név szerint említve őket:

- Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., Budapest
- Syntax Kft., Nagykároly
- MASTER CAD Kft., Nagyvárad
- Topo Service Rt., Csíkszereda
- Ferencz Szilvia és Ferencz Lehel, Sepsiszentgyörgy
- Suba István, Nagyvárad.

DIÁKRENDEZVÉNYEK

XXVIII. Kárpát-medencei Hevesy György Kémia Verseny magyarországi döntő - beszámoló -

Ez év májusában (sokadik alkalommal) újra az egri Eszterházy Károly Egyetem adott helyet a Magyar Természettudományi Társulat által szervezett Hevesy György, magyar származású vegyész nevét viselő, kémia verseny döntőjének a XXVIII. Kárpát-medencei Hevesy György Kémia Verseny utolsó fordulójának.

Szívesen vállalkoztam arra, hogy elkísérem Egerbe az Erdélyből legjobb eredményeket elért diákokat a verseny utolsó felvonására, hisz nagy öröm olyan „emberkék” mellett lenni, akik az új megismerés/felfedezésére irányuló kíváncsiságot mutatnak és akik, a saját kereteiken túl is szeretnék megmértetni tudásukat (főként akkor, ha a saját tanítványom is közöttük van).



A megnyitót május 26-án, pénteken tartották az Eszterházy Károly Egyetem Kémia Tanszékén. Mi, az Erdélyt képviselő csoport sajnos közel egy óra késéssel érkeztünk a helyszínre, ezért a köszöntő beszédekről lemaradtunk, de az előadásokat élvezhettük:

- az ötletes feladatai és kiadott példatárai révén minden kémia versenyző által ismert Villányi Attila tartott előadást a Nemzetközi Junior Természettudományi Olimpiáról, aki a világtérképen is elmutatta mennyi helyen járhatnak a világban azok, akik vállalják a felkészülést erre a széleskörű megmértetésre,
 - illetve, meghallgathattuk Dr. Németh Áron egyetemi adjunktus előadását „Zöld kémia vagy fehér biotechnológia?” címmel. A diákok érdeklődését elsősorban az előadásban elhangzott 3D nyomtatóhoz használt bioműanyag, a politejsav előállítása és felhasználási területei nyerte el.
- Az előadások után élvezettel kísérhettük figyelemmel a Dr. Murányi Zoltán és Oldal Vince adjunktus által tartott kísérleti bemutatót, aminek „Kémia és/vagy fizika” címet adták. A sok humorral fűszerezett kísérletek bemutatása és magyarázata közben rámutattak arra, hogy a kémiai és fizikai jelenségek nem választhatók szét egymástól, és hogy mindazt, ami körülöttünk van, ez a két tudományterület próbálja/tudja leírni, megmagyarázni.

A vacsora csendes, családi hangulatban zajlott a Dorner étteremben, közel az egri várhoz, majd az estét és az éjszakát a Szilágyi Erzsébet Kollégiumban töltöttük.

Másnap, május 27-én, szombaton kiadós reggeli után kezdődött el a verseny az írásbeli fordulóval, majd fél óra pihenés után folytatódott a gyakorlati és szóbeli fordulókkal, amik (ebédszünet beiktatásával) késő délutánig húzódtak el.

A kísérőtanárok a gyakorlati és szóbeli fordulók lezajlásának ideje alatt kijavították az írásbeli feladatokat (két-két tanár egy-egy feladatot). Vacsora után, a szálláshelyen a szervezők a kísérő tanárokkal együtt közös megbeszélés során értékelték az eredményeket.

Május 28-án, vasárnap ünnepélyes eredményhirdetéssel és díjkiosztással fejeződött be a verseny, amin azonban az erdélyi csapat nem tudott részt venni, mivel a vonatindulást lekésztük volna. A szervezők kérésére azonban pár percre megjelentünk a díjkiosztó helyszínén, ahol a Nemzetstratégiai Kutatóintézet Kormány megbízottja ajándécsomagokat adott át minden anyaországon kívül élő résztvevőnek és felkészítő tanárnak, illetve megkaptuk a Hevesy György Kárpát-medencei Kémia Verseny résztvevői és felkészítő tanári okleveleket kedves, gratuláló kézfogások mellett. Külön örömmre

szolgált, hogy saját tanítványom, Máté Ditmár, a határon túli versenyzők közül a legjobb eredményt érte el és különdíjjal jutalmazták.

Eredmények:

7. osztály:

- *Máté Ditmár*, Jósika Miklós Elméleti Líceum, Torda, XII. helyezés, felkészítő tanár Nyitrai Apollónia,
- *Kis Anita*, Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely, XIV. helyezés, felkészítő tanár Nagy Judit.

8. osztály:

- *Bíró Mátvás Péter*, Báthory István Elméleti Líceum, Kolozsvár, XXII. helyezés, felkészítő tanár Csuka Róza,
- *Árva Norbert Ákos*, Ady Endre Elméleti Líceum, Nagyvárád, XXV. helyezés felkészítő tanár Takács Tünde.

Jó volt jelen lenni ezen a nívós, igényes versenyen ahol lelkes, a kémia és a tehetség gondozás iránt elkötelezett emberek vettek körül, ahol alkalom adódott szaktanárokkal való beszélgetésekre, a magyarországi és a külföldi magyarok tapasztalatátadási lehetőségére, illetve jóleső érzés volt, hogy a szervezők minden kérést és problémát rugalmasan kezeltek.

Köszönjük a Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság a anyagi támogatást, az utazási költségek megtérítését, és a programszervezőjének, Pap Tündének az erkölcsi támogatását.

Nyitrai Apollónia

Jósika Miklós Elméleti Líceum, Torda

XLIX. Irinyi János Országos Középiskolai Kémia Verseny magyarországi döntő – beszámoló

Varga Andrea, első éves magiszteris hallgató a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kémia és Vegyész-mémóki Karán kísérte el idén a 6 fős erdélyi csapatot az a XLIX. Irinyi János Országos Középiskolai Kémia Verseny magyarországi döntőjére, Szegedre.

Április 21-én, pénteken volt az utazás és érkezés napja. A regisztrációt követően, mely az Ortutay Kollégiumban zajlott, kisebb városnézésen vettünk részt a központban, és megnéztük, hogy a diákok másnap hol fognak vizsgázni, majd 19.00 órai kezdettel részt vettünk az ünnepélyes megnyitón, ami a BTK Auditórium Maximumba volt megszervezve, melyet a vacsora követett.



Szombat reggel, kapunyitás után, 8.00 órától a diákok elfoglalták helyeiket, majd elkezdődött a verseny, ami írásbeliből és gyakorlati fordulóból állt, kisebb uzsonnaszünettel megszakítva, melyet az ebéd követett. A gyakorlati forduló végeztével megbeszéltük a tételeket és átnéztük a javítókulcsot, majd a vacsora után, az ÁOK Oktatási Épület nagy előadótermében Dr. Csopor Dezső egyetemi docens előadását hallgattuk meg. Az előadás után a részeredmény kihirdetésére került sor, amikor is megtudtuk, hogy Kegyes Dávid (Kölcesy Ferenc Főgimnázium, Szatmárnémeti) tovább jutott a másnap megtartandó szóbeli fordulóra. Ezt követően visszamentünk a kollégiumba pihenni.

Vasárnap reggel az ÁOK Oktatási Épület előadó termében került sor a szóbeli fordulóra, amit a többi diákkal végig követhettünk, és melyet az eredményhirdetés és zárófogadás követett. Kegyes Dávid, 2. helyezést ért el. Gratulálunk neki!

A záró fogadás végén visszatértünk a kollégiumhoz, hogy csomagjainkat elvegyük és hazatérjünk.

Köszönet az MKE és az EMT szervezőinek az élményekben és tapasztalatokban gazdag hétvége sikeres megvalósulásáért.

Varga Andrea

BBTE, Kémia és Vegyész-mémóki Kar, Kolozsvár

DIÁKRENDEZVÉNYEK

XXVII. Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny magyarországi döntő – beszámoló –

Év végi hangulat van: buli buli hátán, diáknapok, iskola másként hetek, kicsengetések. Zajlik az élet. A nagy forgatagban ne feledkezzünk meg arról, hogy nemzeti, nemzetközi versenyek időszakát is éljük. Például május 19-21. között került sor Győrben az Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny országos döntőjére, 79 magyarországi, ukrainai, romániai, szerbiai tanuló részvételével, amelyen Erdélyt négy nyolcadikos diák képviselte: Kondrát Andrea (Mikes Kelemen Elméleti Líceum, Sepsiszentgyörgy), Bíró Mátyás Péter (Báthory István Elméleti Líceum, Kolozsvár), Szócs Bence (Tamási Áron Gimnázium, Székelyudvarhely) és Bodrogi Balázs (Tamási Áron Gimnázium, Székelyudvarhely).

A döntő a konkrét versenyzés mellett többletélményt is jelentett számukra, hiszen megismerhették Jedlik Ányos tanár úr hangulatos városát, élvezettel figyelhették Hürtlein Károly professzor úr lendületes bemutatóját és Sebestyén Zoltán tanár úr szép kísérleteit. Hazafelé jövet Budapesten a Terror Háza Múzeum meglátogatására is jutott idő. Nagy élmény volt.



A színvonalas és rangos verseny hat próbából állt.

A megmérettetésen versenyzőink középmezőnyben végeztek. Mátyás 64,9%-os teljesítménnyel a legeredményesebb határon túli versenyzőnek bizonyult, Andrea 62,25%-os, Balázs 60,3%-os, illetve Bence 55%-os teljesítményt tudott most nyújtani.

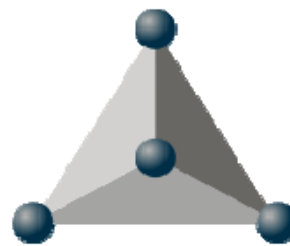
Mielőtt legyintenénk az eredmények hallatán gondoljunk arra, hogy a verseny győztesét (88%), amint azt mentorától megtudtuk az ünnepélyes eredményhirdetésen, hatodik osztályos korában a komplex számok érdekelték a leginkább, és több ezer fizika feladatot oldott már meg. Azt se felejtjük el, hogy a döntőig eljutni is már szép teljesítmény.



Az 1400 induló versenyző közül Péter, Andrea, Balázs és Bence ott volt a pályán a legutolsó és legkeményebb futamban, a döntőben is. Eljutottak egy – viszonylag magas – szintre, keményen dolgoztak a döntő előtt, sokat tanultak pluszban, ez már önmagában is érték, maradandó kincs. Gratulálók, gyerekek!

Székely Zoltán

Tamási Áron Gimnázium, Székelyudvarhely



XI. Országos Anyagtudományi Konferencia 2017. október 15-17. Balatonkenese

Az Országos Anyagtudományi Konferenciasorozat megrendezésének alapvető célja, hogy a fémekkel és ötvözetekkel, félvezetőkkel, kerámiákkal és szilikátokkal, polimerekkel és kompozitokkal foglalkozó szakemberek és kutatócsoportok lehetőséget kapjanak integráló kapcsolatok létesítésére, kutatás-fejlesztési eredményeik közreadására és cseréjére.

Idei rendezvényünket a „*Fiatalkutatók konferenciája*” mottó jegyében hirdetjük meg. Természetesen számítunk a tapasztalt szakemberek részvételére is, de kiemelten foglalkozunk a fiatal tehetségek perspektíváival.

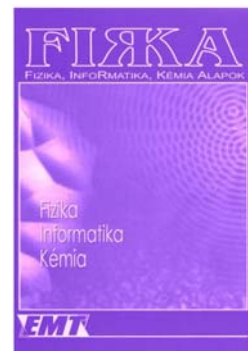
Augusztus végéig fogadjuk az anyagtudomány, az anyagvizsgálat és az anyaginformatika legfrissebb eredményeiről, fontosabb irányairól és az eredmények felhasználásáról szóló poszter előadói igényeket.

A szervező bizottság elnöke: Szabó Péter János, a konferencia titkára: Kónya Ildikó.

Műszaki-tudományos rendezvényünkre regisztrálni a www.oatk.hu weboldalon lehet, ahol további részletes információkkal szolgálunk a részvételről, a programról és elérhetőségeinkről.

Megjelent a FIRKA

2016/2017 – 4. száma



A tartalomról: A vitorlás hajó – II. • LEGO robotok – XII. • Miért lettem fizikus? – Dr. Simon Alpár • Kémia-történelmi évfordulók – IV. • Csodaszép, gyógyító, mérgező növényeink – Az aranyeső • Energiaitalok • Az algoritmustervezési stratégiák bemutatkozna • Tények, érdekességek az informatika világából • Fizika óravázlatok – tanároknak – VIII • <http://informatika.gportal.eu/> • Alfa és omega fizikaverseny • Hajszálcsovezés vízzel • Kítűzött kémia és fizika feladatok • Megoldott kémia és fizika feladatok • Természettudományos hírek • Számítástechnikai hírek • Fizikátörténelmi *Ki mit tud!* – Fizikai témájú társasjáték – IV. • Kémiai *Maradj talpon!* – Kémia témájú társasjáték – IV.

A kiadvánnyal kapcsolatosan érdeklődni lehet az EMT kolozsvári titkáráján a +40-264-594042, 590825 telefonszámokon.

EMT TÁJÉKOZTATÓ

Szerkesztik: Horváth Erika, Miklós Beáta, Pap Tünde, Prokop Zoltán
Cím: Kolozsvár, 1989. december 21. sugárút (Magyar u.) 116. sz.
Postacím: 400750 Cluj, O.P. 1, C.P. 140.
Tel./fax: 0264-590825; 0264-594042; 0744-783237
E-mail: emt@emt.ro
Honlap: <http://www.emt.ro>